

ความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการและการบริหารสินเชื่อที่ส่งผลต่อ
ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The relationship between corporate governance and credit management
affecting to profitability of banking businesses listed
on Stock Exchange of Thailand

กัณฑ์พร สันตธรรม^{1*}, สุรีย์ โบษกรณัฐ², ทิรวุฒิ ยั่งสุข³

Guntaporn Suntatam¹, Suree Bosakornnut², Tirawut Yangsook³

^{1,2,3} บัณฑิตมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

^{1,2,3} Master of Accountancy Program, Faculty of Accountancy, Sripatum University

Corresponding author Email: gguntap1427@gmail.com^{1}, dr.sureebos@gmail.com², Tirawut.yo@spu.ac.th³

Received: July 4, 2024

Revised: July 10, 2024

Accepted: August 10, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการบริหารสินเชื่อที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในช่วงปี พ.ศ. 2562-2566 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารวมทั้งสิ้น 60 ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการบริหารสินเชื่อที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การกำกับดูแลกิจการด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BSIZE) ส่งผลทางบวกต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (IND) ส่งผลทางบวกต่ออัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการควมรวมตำแหน่งคณะกรรมการบริหาร (DUAL) ส่งผลทางบวกต่ออัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านคะแนน

การประเมินการกำกับดูแลกิจการ (CGR) ส่งผลทางบวกต่อ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อคุณภาพส่งผลทางลบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การกำกับดูแลกิจการ, การบริหารสินเชื่อ, ความสามารถในการทำกำไร, ธุรกิจธนาคาร

Abstract

The objective of this research was to study the relationship between corporate governance and credit management that affects the profitability of banking businesses listed on the Stock Exchange of Thailand. It was a quantitative research. Using a sample group from banking businesses listed on the stock exchange during 2019–2023, the data used in the study totaled 60 data. This research used the statistical analysis. The study employed multiple regression analysis. The study examined the impact of corporate governance and credit management on the profitability of banking businesses listed on the Stock Exchange of Thailand revealed that a positive correlation between corporate governance and the size of the board of directors (BSIZE). The proportion of independent directors (IND) had a positive impact on the ratio of net interest income to average assets (NIM), expense-to-income ratio (CI), and return on assets (ROA) with statistical significance at the .05 level. The merger of executive board positions (DUAL) had a positive effect on the expense-to-income ratio (CI) and the rate of return on equity (ROE) with statistical significance at the .05 level, and the corporate governance assessment score (CGR) had a positive impact on Ratio of net interest income to average assets (NIM) and return on equity (ROE) with statistical significance at the .05 level and found that the ratio of non-performing loans has a negative effect on the ability to make profits as measured by the net interest income ratio to average assets (NIM), cost to income ratio (CI), return on assets (ROA) and return on equity (ROE) with statistical significance at the .05 level.

Keywords: corporate governance, credit management, profitability, banking businesses

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการจัดสรรเงินทุนไปยังหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงยังเป็นแหล่งระดมเงินทุนจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ก็ยังเป็นกิจการที่ดำเนินการเพื่อแสวงหากำไรสูงสุดเหมือนกิจการอื่น ๆ ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์จึงเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการวัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการจึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่ากิจการมีประสิทธิภาพของผลการดำเนินงานได้ในระดับใด และเนื่องจากรายได้หลักของธนาคารพาณิชย์คือ ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อ ดังนั้นรายได้ของธนาคารพาณิชย์จึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินเชื่อเป็นสำคัญ ซึ่งการบริหารสินเชื่อที่ดีนั้นจะส่งผลต่อคุณภาพของสินเชื่อ และจะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและเติบโตมั่นคงต่อไปได้ในอนาคต ดังนั้นการบริหารสินเชื่อจึงเป็นส่วนสำคัญในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์ เพราะหากสินเชื่อคุณภาพดี คือการที่ลูกหนี้สินเชื่อสามารถจ่ายชำระได้ตามเงื่อนไข ธนาคารจะมีผลการดำเนินงานที่ดีในขณะเดียวกัน หากสินเชื่อด้วยคุณภาพ คือการที่ลูกหนี้สินเชื่อไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไข ก็จะส่งผลต่อ

การดำเนินงานของธนาคารได้ เนื่องจากธนาคารจะต้องมีการกันค่าใช้จ่ายในส่วนของการจัดชั้นหนี้ไว้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยเคยเกิดวิกฤตการณ์การเงินในปี พ.ศ. 2540 หรือ วิกฤตต้มยำกุ้ง ซึ่งสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจและสร้างความเสียหายต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก สาเหตุที่ทำให้เกิดวิกฤตนั้นมีหลายอย่างด้วยกัน แต่หนึ่งในสาเหตุที่สำคัญคือ ความไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน กล่าวคือ ในขณะนั้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีปัญหาการลงทุนเกินกว่ากำลังซื้อของตลาด ซึ่งทำให้ธนาคารเกิดปัญหาสภาพคล่อง โดยมี NPL สูงสุดถึง 52.3% ของสินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์ทั้งหมด ซึ่งปัญหา NPL จำนวนมากนั้นสะท้อนให้เห็นว่าช่วงก่อนวิกฤต กระบวนการพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงินเป็นไปอย่างหยาบหยาบ ไม่ได้พิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ หรือความสามารถในการชำระหนี้เงินคืนอย่างถ่องแท้ มีการปล่อยสินเชื่อให้แก่พวกพ้องหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองอย่างกว้างขวาง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560) ซึ่งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนหันมาตระหนักในเรื่องของการกำกับดูแลกิจการซึ่งทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเองก็ได้มีการผลักดันให้บริษัทจดทะเบียนยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นไปตามมาตรฐานสากล

ปัจจุบันธนาคารยังคงต้องเผชิญกับเศรษฐกิจที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นผลประกอบการที่ดีเพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอสำหรับการเติบโตของธุรกิจในระยะยาว สิ่งสำคัญที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องตระหนักอย่างมากในยุคปัจจุบันคือการกำกับดูแลกิจการที่ดี (อารียา ศรีธรรมนิธย์, 2563) ซึ่งทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการในการรักษาผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้น รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสเพื่อประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ และเพื่อให้กิจการสามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) โดยในส่วนของบริษัทธนาคารนั้นได้มีการดำเนินกิจการให้เป็นไปตามหลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานของผลการดำเนินงานที่ดี ฐานะการเงินที่แข็งแกร่งและมั่นคง และการเจริญเติบโตที่ยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ การควบคุมตำแหน่งคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการประเมินการกำกับดูแลกิจการ และการบริหารสินเชื่อ คือ อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อคุณภาพ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจหรือนักลงทุนให้สามารถนำไปใช้ประกอบข้อมูลในการตัดสินใจลงทุนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการบริหารสินเชื่อที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

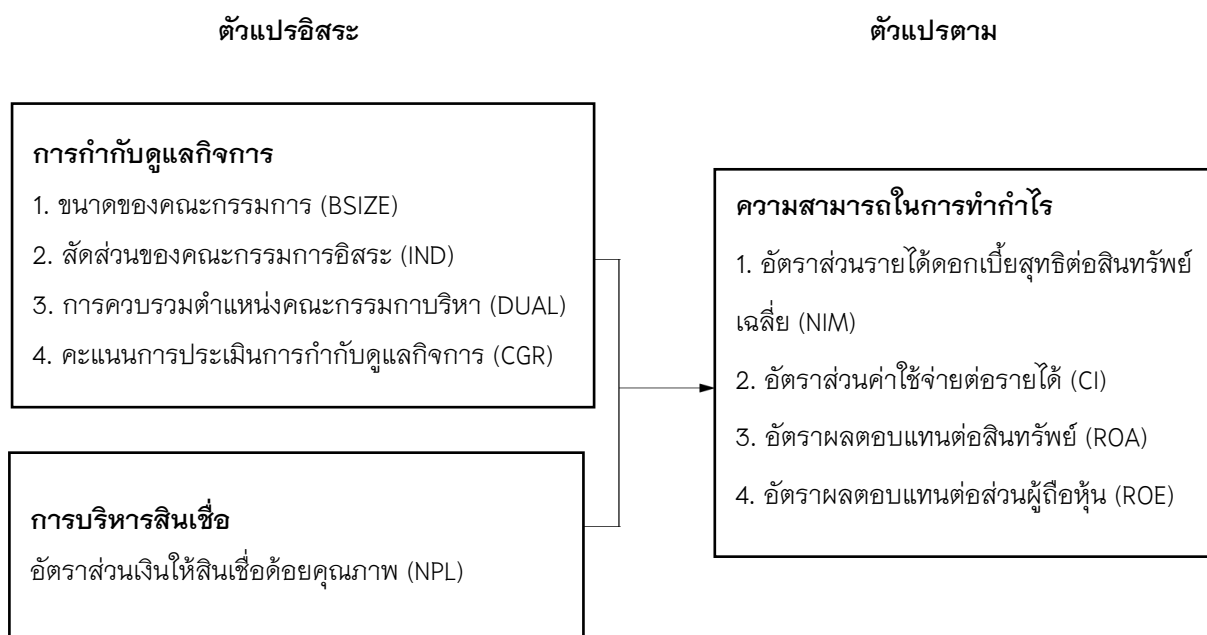
การทบทวนวรรณกรรม

ธุรกิจธนาคาร มีความหมายตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 คือ บริษัทมหาชน จำกัด ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงธนาคารพาณิชย์รายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยหน้าที่หลักที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์ คือ การรับฝากเงินจากประชาชน แล้วนำไปให้สินเชื่อกับผู้ที่ต้องการเงินทุนไปทำธุรกิจเพื่อสร้างการเติบโตให้กับเศรษฐกิจของประเทศ ธนาคารพาณิชย์จึงถือเป็นตัวกลางหลักในการระดมเงินฝากจากผู้ฝากเงินเพื่อปล่อยสินเชื่อแก่ภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ ทั้งนี้ธนาคารจะถูกควบคุมดูแลภายใต้กฎกติกาอย่างเข้มงวด ของกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ โดยควบคุมให้ธนาคารมีทุนเพียงพอในการทำธุรกิจ มีการบริหารจัดการเงินสดหรือสภาพคล่องที่ดี เพื่อจะได้มีปริมาณเงินในแต่ละวันเพียงพอให้ลูกค้าถอนเงิน โอนเงิน การนำเงินฝากของประชาชนไปทำธุรกิจโดยการปล่อยกู้หรือให้สินเชื่อก็ต้องมีความระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหาย ถ้าจะให้สินเชื่อหรือให้กู้ยืมเงิน ต้องมีวิธีการที่จะประเมินได้ว่าลูกหนี้สามารถจ่ายเงินคืนให้ธนาคารได้ เพราะถ้าให้สินเชื่อไปแล้วไม่ได้เงินคืน ธนาคารจะขาดทุนและเสียหาย ลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินไปแล้วไม่จ่ายเงินคืนให้ธนาคาร จะกลายเป็นหนี้ NPL (Non-Performing Loan)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand หรือ SET) เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และดำเนินงานตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยมีหน้าที่เป็นศูนย์กลางของระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทที่ขึ้นทะเบียนไว้ พัฒนาระบบต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์ ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น การทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดำเนินงานอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ ทำหน้าที่ส่งเสริมการออมและการระดมเงินทุนระยะยาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจและอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกัน และได้เริ่มเปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2518

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาข้อมูลจากธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเป็นการศึกษาข้อมูลแบบทุติยภูมิในฐานข้อมูลที่มีเปิดเผยไว้ใน SET SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระยะเวลารวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ จะใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2562-2566 รวมระยะเวลา 5 ปี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive research) บรรยายลักษณะตัวแปรที่ต้องการศึกษาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าสูงสุด (Maximum: Max) ค่าต่ำสุด (Minimum: Min) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระว่ามีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยโดยเรียงตามลำดับขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจธนาคาร ในระหว่างปี พ.ศ. 2562–2566 จำนวน 12 ธนาคาร เลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive random sampling) เฉพาะบริษัทในหมวดธุรกิจธนาคาร ที่มีการจัดทำงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562–2566 รวมระยะเวลา 5 ปี และต้องเป็นบริษัทที่มีการเปิดเผยงบการเงินข้อมูลต่อสาธารณชนทั้งในรูปแบบของรายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) one report ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัย และสอดคล้องกับสมมติฐาน ตลอดจนสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้แบบบันทึกข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก SET-SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจธนาคาร ซึ่งข้อมูลที่สามารถรวบรวมได้ มีดังนี้ ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ การควบคุมตำแหน่งคณะกรรมการบริหาร คะแนนการประเมินการกำกับดูแล

กิจการ อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพต่อสินเชื่อรวม อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินจากข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ของบริษัทในหมวดธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในส่วนที่มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี (56-1) และข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562-2566 ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมออกเป็น 2 ส่วนตามตัวแปร คือ ตัวแปรอิสระ (independent variables) และตัวแปรตาม (dependent variables) ดังนี้

3.1 ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BSIZE) ใช้วัดจำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมดจากโครงสร้างองค์กรในแต่ละปี โดยต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีภาวะการเป็นผู้นำ มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจเพียงพอ มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ และจะต้องมีจำนวน 5-12 คน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) ขนาดของคณะกรรมการบริษัท $BSIZE = \text{จำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมดในแต่ละปี}$

3.2 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (IND) ในองค์ประกอบคณะกรรมการ จะต้องมีการกรรมการอิสระอย่างน้อยหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน

$$\text{สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ} = \frac{\text{จำนวนกรรมการอิสระ}}{\text{จำนวนคณะกรรมการบริษัท}}$$

3.3 การควบคุมตำแหน่งคณะกรรมการบริหาร (DUAL) ใช้วัดการควบหรือการแยกตำแหน่งประธานกรรมการ และกรรมการผู้จัดการในคนเดียว โดยพิจารณาว่าประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ ควบแบ่งบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจน กล่าวคือ ประธานกรรมการ มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและตรวจสอบการทำงานของฝ่ายจัดการ และกรรมการผู้จัดการ มีหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามกลยุทธ์และบรรลุตามเป้าหมายของบริษัท ซึ่งการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนระหว่างประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ เป็นแนวทางปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เสริมสร้างให้การกำกับดูแลกิจการมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดคนใดคนหนึ่งมีอำนาจโดยไม่จำกัด (ทิพย์ธัญญา หรือ นานนท์, 2560) บริษัทที่มีการควบรวมตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการในคนเดียวกัน กำหนดค่าเท่ากับ 0 และ บริษัทที่มีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ ในคนเดียวกัน กำหนดค่าเท่ากับ 1

3.4 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ (CGR) เป็นการแสดงให้เห็นถึงระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่จะนำไปสู่การเพิ่มมูลค่า และการเจริญเติบโตขององค์กรในระยะยาว ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน รวมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในทุกฝ่าย เกณฑ์ในการประเมิน ประกอบด้วย 6 หมวด คือ โครงสร้างพื้นฐานด้านบรรษัทภิบาล สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียม ผู้ที่มีส่วนได้เสียของบริษัท การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส และบทบาทและความรับผิดชอบของกรรมการบริษัท

3.5 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพต่อสินเชื่อรวม (NPL) เป็นเงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยมากกว่า 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระสัญญา หรือมีความไม่แน่นอนในการชำระหนี้ รวมถึงสินเชื่อที่อยู่ภายใต้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยมีเกณฑ์การจัดชั้นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และ

การกันสำรองของธนาคารพาณิชย์ตามระยะเวลาการค้างชำระ โดยวัดได้จากปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ที่เกิดขึ้นกับธนาคารพาณิชย์ จากปริมาณสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ปล่อยทั้งหมด

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อคุณภาพต่อสินเชื่อรวม (NPL)} = \frac{\text{สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้}}{\text{เงินให้สินเชื่อรวม}} \times 100$$

3.6 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) เป็นเครื่องบ่งชี้กำไรของธนาคาร สะท้อนให้เห็นว่าบนพื้นฐานของสินทรัพย์ที่ธนาคารมีอยู่ สามารถสร้างส่วนต่างของดอกเบี้ยได้เท่าไร โดยพิจารณาจากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับ (ธนาคารมีรายได้จากการปล่อยสินเชื่อ) และดอกเบี้ยจ่ายทั้งหมด (ต้นทุนรายจ่ายจากการรับเงินฝาก) ครอบคลุมทั้งสินเชื่อและเงินฝาก เงินให้กู้ และเงินกู้ยืมระหว่างสถาบันการเงิน รวมถึงเงินลงทุนซึ่งส่วนใหญ่เป็นตราสารหนี้

$$\text{อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (\%)} = \frac{\text{รายได้ดอกเบี้ยรับ} - \text{รายจ่ายดอกเบี้ย}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

3.7 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI) เป็นอัตราส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวม คำนวณจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้จากการดำเนินงาน สะท้อนถึงความสามารถในการบริหารค่าใช้จ่ายว่าธนาคารสามารถคุมต้นทุนได้ดีหรือไม่ โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของธนาคาร อาทิ เงินเดือนพนักงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์ เป็นต้น ขณะที่รายได้จากการดำเนินงานประกอบด้วย รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ รวมถึงรายได้จากการดำเนินงานอื่น

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน}}{\text{รายได้รวม}}$$

3.8 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เป็นค่าที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของเงินลงทุนที่มาจากหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น เพื่อใช้ประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งสามารถวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อหาอะไรที่เพิ่มขึ้นและสร้างความมั่นคงระยะยาว หากอัตราส่วนนี้สูงจะแสดงให้เห็นถึงกิจการมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ (ศิริวัช จันทโรตติ, 2559)

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$$

3.9 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) ใช้วัดความสามารถในการสร้างผลตอบแทนจากเงินทุนที่ผู้ถือหุ้นนามาลงทุนให้ผลตอบแทนอย่างน้อยแค่ไหน หากมีค่ายิ่งมากหมายความว่า กิจการใช้เงินลงทุนจากผู้ถือหุ้นไปสร้างกำไรได้มาก (นิพิฐพนธ์ ฤกษ์เยี่ยมขจร, 2561)

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \times 100$$

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้สถิติดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษารายงานทางการเงินที่เผยแพร่โดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และรายงานการประเมินการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการ (CGS) ทั้งหมด 12 ธนาคาร ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2566 เป็นระยะเวลา 5 ปี ได้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

4.2. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ การกำกับดูแลกิจการ ประกอบด้วย ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ การควบคุมตำแหน่งคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการประเมินการกำกับดูแลกิจการ และการบริหารสินเชื่อ คือ อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อคุณภาพต่อสินเชื่อรวม (NPL) ใช้พิจารณาโดยกำหนดค่าความสัมพันธ์ไว้ ถ้าหากมีค่ามากกว่า .80 แสดงว่า จะเกิดปัญหาจากตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก (multicollinearity)

4.3 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์และทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่ง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการบริหารสินเชื่อที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติพรรณนา

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
BSIZE	7	20	13.28	3.73
IND	28.57	62.50	40.23	7.76
DUAL	0	1	.92	.28
CGR	0	5	4.58	1.39
NPL	1.10	4.89	2.98	.83
NIM	1.40	8.57	3.38	1.62
CI	22.46	63.50	45.61	8.03
ROA	.30	14.00	1.68	2.17
ROE	3.10	22.31	9.42	4.31

จากตาราง 1 พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.28 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.73 คน มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 7 คน และค่าสูงสุดเท่ากับ 20 คน สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 40.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับร้อยละ 7.76 มีค่าต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 28.57 และค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 62.50 การควบคุมตำแหน่งของคณะกรรมการบริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .28 มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0 และค่าสูงสุดเท่ากับ 1 คณะกรรมการประเมินการกำกับดูแลกิจการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.39 คะแนน มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน และค่าสูงสุดเท่ากับ 5 คะแนน อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 2.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับร้อยละ .83 มีค่าต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 1.10 และค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 4.89 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับร้อยละ 1.62 มีค่าต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 1.40 และค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 8.57 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 45.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับร้อยละ 8.03 มีค่าต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 22.46 และค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 63.50 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 1.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับร้อยละ 2.17 มีค่าต่ำสุดเท่ากับร้อยละ .30 และค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ

ละ 14.00 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 9.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับร้อยละ 4.31 มีค่าต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 3.10 และค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 22.31

ตาราง 2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	BSIZE	IND	DUAL	CGR	NPL
BSIZE	1				
IND	.081	1			
DUAL	.268*	-.512**	1		
CGR	.431**	.138	-.091	1	
NPL	-.063	.322*	-.342**	-.267*	1

หมายเหตุ: ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันสูง เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลการทดสอบอยู่ในช่วงต่ำสุด $-.512$ และสูงสุด $.322$ ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่าง $-.8$ หรือ $.8$ ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ จึงไม่เกิดปัญหา multicollinearity ดังนั้น จึงสามารถนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการถดถอยพหุคูณได้

ตาราง 3 การวิเคราะห์การกำกับดูแลกิจการส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนรายได้ต่อกเบี้ยงสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM)

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
BSIZE	.184	2.304	.025
IND	.005	.060	.952
DUAL	-.065	-.775	.442
CGR	-.945	-12.623	.000

หมายเหตุ: n = 60, R Square = .763, F = 44.308, Sig. = .000

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 การวิเคราะห์การกำกับดูแลกิจการส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI)

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
BSIZE	.437	3.973	.000
IND	-.508	-4.646	.000
DUAL	-.943	-8.159	.000
CGR	-.194	-1.879	.066

หมายเหตุ: n = 60, R Square = .550, F = 16.772, Sig. = .000

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ .066 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .066 > .05) แสดงให้เห็นว่าคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้เฉลี่ย (CI) อย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง 5 การวิเคราะห์การกำกับดูแลกิจการส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
BSIZE	-.368	-2.400	.020
IND	-.002	-.013	.990
DUAL	.283	1.757	.085
CGR	.156	1.082	.284

หมายเหตุ: n = 60, R Square = .127, F = 1.998, Sig. = .108

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ .284 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .284 > .05) แสดงให้เห็นว่าคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง 6 การวิเคราะห์การกำกับดูแลกิจการส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE)

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
BSIZE	-.147	-1.239	.221
IND	.114	.966	.338
DUAL	.372	2.982	.004
CGR	-.539	-4.840	.000

หมายเหตุ: n = 60, R Square = .476, F = 12.482, Sig. = .000

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .00 < .05) แสดงให้เห็นว่าคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง 7 การวิเคราะห์การบริหารสินเชื่อส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM)

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
NPL	.182	1.406	.165

หมายเหตุ: n = 60, R Square = .033, F = 1.977, Sig. = .165

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ .165 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .165 > .05) แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) อย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง 8 การวิเคราะห์การบริหารสินเชื่อส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI)

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
NPL	.200	1.557	.125

หมายเหตุ: n = 60, R Square = .040, F = 2.425, Sig. = .125

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ .125 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .125 > .05) แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI) อย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง 9 การวิเคราะห์การบริหารสินเชื่อส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
NPL	-.071	-.538	.592

หมายเหตุ: n = 60, R Square = .005, F = .290, Sig. = .592

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ .592 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .592 > .05) แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง 10 การวิเคราะห์การบริหารสินเชื่อส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE)

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
NPL	-.139	-1.068	.290

หมายเหตุ: n = 60, R Square = .019, F = 1.140, Sig. = .290

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ .290 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .290 > .05) แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการกำกับดูแลกิจการและการบริหารสินเชื่อที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BSIZE) ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ส่งผลทางลบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ ทรัพย์สมบัติและคณะ (2563) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BOD) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราส่วนผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ในส่วนของสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (IND) ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ส่งผลทางลบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) สอดคล้องกับงานวิจัยของอัศศพล อินทร์น (2563) ที่ศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ พบว่าคะแนนการกำกับดูแลกิจการ (CGR) ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM)

2. การบริหารสินเชื่อที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อคุณภาพ (NPL) ส่งผลทางลบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้รวม (CI) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาดา ใจสมุทร (2558) ที่ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของปริมาณหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการศึกษาดังกล่าว พบว่า ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลเชิงลบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ และการศึกษาของชนัดดา พานิชสีลาชัย (2558) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านสินเชื่อที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยการศึกษาดังกล่าวพบว่า ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยหากไม่คำนึงถึงระดับนัยสำคัญ ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และคุณภาพสินเชื่อ มีผลในทิศทางตรงกันข้ามต่อความสามารถ ในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

องค์ความรู้ใหม่

การกำกับดูแลกิจการที่ดีและการบริหารสินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกและส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการกำกับดูแลกิจการที่ยึดหลักความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความสามารถในการแข่งขัน ช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ขณะที่การบริหารสินเชื่ออย่างรอบคอบ

และมีประสิทธิภาพช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มรายได้ ส่งผลให้ธนาคารมีความสามารถในการทำกำไรที่ดีขึ้น ซึ่งสะท้อนผ่านอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ เช่น อัตรากำไรขั้นต้น ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีนัยสำคัญในบริบทของธุรกิจธนาคารที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลอย่างเข้มงวดและต้องแข่งขันในตลาดหลักทรัพย์ ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดผลการประกอบการ วัดค่าได้จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนต่าง ๆ ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ต่อกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (NIM) ที่วัดความสามารถในการสร้างส่วนต่างดอกเบี้ยบนพื้นฐานสินทรัพย์ของธนาคาร อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (CI) ที่แสดงสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้จากการดำเนินงาน อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM) ที่วัดความสามารถในการทำกำไรหลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมด อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ที่แสดงประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) ที่แสดงประสิทธิภาพในการสร้างผลตอบแทนจากส่วนของผู้อยู่ถือหุ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ถึงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการบริหารสินเชื่อที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2 นักลงทุน นักวิเคราะห์ และผู้ใช้งบการเงินทั่วไป สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจลงทุน และสะท้อนให้เห็นความแตกต่างของความสัมพันธ์ และนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างระมัดระวัง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการศึกษาในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพียงธุรกิจกลุ่มเดียว คือธุรกิจกลุ่มธนาคาร และช่วงเวลาในการศึกษานั้นจำกัดเพียงในช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2566 เท่านั้น ดังนั้นผู้ที่สนใจจะนำผลการวิจัยเหล่านี้ไปศึกษาเพิ่มเติม ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมหลายธุรกิจ และขยายระยะเวลาการศึกษา รวมทั้งอาจมีการกำหนดตัวแปรอิสระเพิ่มเติมตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลายและเป็นปัจจุบัน

2.2 ในการศึกษาครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี แบบ 56-1 งบการเงิน ดังนั้นในการการศึกษาครั้งต่อไปอาจเพิ่มการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การออกแบบสอบถามเฉพาะกลุ่ม หรือการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้นและมีความชัดเจน ถูกต้อง เป็นจริง

เอกสารอ้างอิง

- ชนัดดา พานิชสีชาชัย. (2558). ปัจจัยด้านสินเชื่อที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ณัฐภูมิ ทรัพย์สมบัติ, ก้องภพ แสงทอง, ณัฐพร ยาสปู, ณัฐพล ลัดดี, นิคานนท์ ชูแก้ว และศิกร พงษ์ศรี. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่าของกิจการของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใน SET 100. *WMS Journal of Management*, 9(4), 1-14.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน 2560. สืบค้น 19 ธันวาคม 2567 จาก <https://www.sec.or.th/cgthailand/TH/Documents/Regulation/CGCode.pdf>

- ทิพย์ธัญญา หรินานนท์. (2560). อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการจัดการกำไรและมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจศาสตร์: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 100. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2560). *ถอดบทเรียนวิกฤตต้มยำกุ้ง*. สืบค้น 18 กุมภาพันธ์ 2567 จาก <https://www.bot.or.th/th/our-roles/special-measures/Tom-Yum-Kung-lesson.html>.
- นิพัฏฐพงษ์ ฤกษ์เยี่ยมขจร. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับดัชนีราคาหลักทรัพย์และเงินปันผล บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- วิกานดา ใจสมุทร. (2558). *อิทธิพลของปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศิวัช จันทระโชติ. (2559). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์กรณีศึกษา: กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อารียา ศรีธรรมนิธย์. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ*. การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อัศพล อินทร์ตัน. (2563). *ระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.